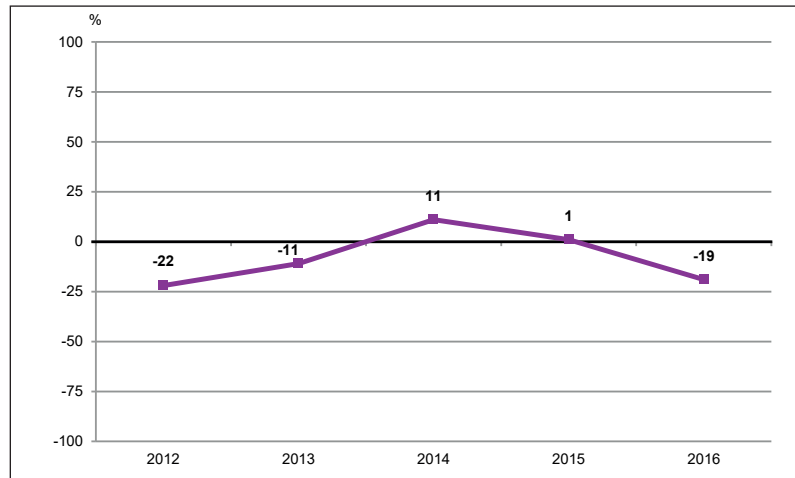

D.3.5. A közügyekbe való beleszólás megítélése

A közügyekbe való beleszólás megítélése indikátor a 2016-ban már alkalmazott *képviselési demokráciába vetett hit* indikátor átnevezett változata. A munkacsoport megítélése alapján ugyanis az Eurobarometer kutatása során feltett kérdés, miszerint „Mennyit számít az ön szava az országában?” inkább a közügyek aktív alakításának a lehetőségére vonatkozatható, mintsem a képviselési demokráciába vetett hit mérésére. Fontos itt is kiemelni, hogy egy szubjektív mutatóról van szó, vagyis az indikátor nem a közügyekbe való tényleges beleszólás mértékét vizsgálja, hanem annak szubjektív állampolgári megítélését, hogy az állampolgár véleménye és annak kifejezése mennyiben képes aktívan hatni a közügyek alakulására. Az Eurobarometer felmérése rendszeresen megvizsgálja, hogy az egyes tagországok állampolgárai milyen arányban érzik, hogy figyelembe veszik őket („my voice counts”) a saját országukban. A mérés tehát nem a képviselési demokrácia minőségét méri, hanem azt, hogy az állampolgárok hogyan látják a közügyekre való ráhatásukat a politikai véleményük kifejezése révén. Az ábrázolt egyenlegmutató a pozitív és negatív válaszok különbségét fejezi ki. A negatív értékek azt jelentik, hogy többségben vannak a negatív előjelű válaszok, azaz azok, akik úgy gondolják, hogy az ő szavuk nem számít.

Látható, hogy Magyarországon 2012-ben 22 százalékpontos többségben voltak azok, akik csalódottságukat fejezték ki a közügyekbe való beleszólással kapcsolatban. A megkérdezett személyek 38%-a gondolta úgy, hogy véleményével ténylegesen hatni tud az országos közügyekre, azonban 60%-uk úgy ítélte meg, hogy nem számít a szava. Mindössze 2% volt azoknak a válaszadóknak az aránya, akik nem tudták eldönteni a kérdést. 2013-ban csökkent a negatívan gondolkodók aránya, majd 2014-ben, az országgyűlési választások évében meg is fordult az egyenlegmutató előjele, és többségbe kerültek azok, akik optimistán tekintettek a véleményük kifejezésének hatására. 2014-ben a válaszadók 54%-a ítélte meg pozitívan a kérdést, míg 43% továbbra is pesszimista volt. A válaszadók 3%-a nem tudta megítélni a kérdést. 2015-re kiegyenlítődött a két tábor. A megkérdezettek 49%-a válaszolt pozitívan, és tőlük épphogy lemaradt a pesszimistán gondolkodó 48%. A megkérdezettek 3%-a továbbra is úgy gondolta, hogy nem tudja megválaszolni a kérdést. 2016-ban ezzel szemben ismét többségbe kerültek a pesszimistán gondolkodó válaszadók. 19 százalékponttal többen voltak azok, akik úgy ítélték meg, hogy nem számít a szavuk az országban.

Forrás: Eurobarometer (Standard Eurobarometer 85, Spring 2016)

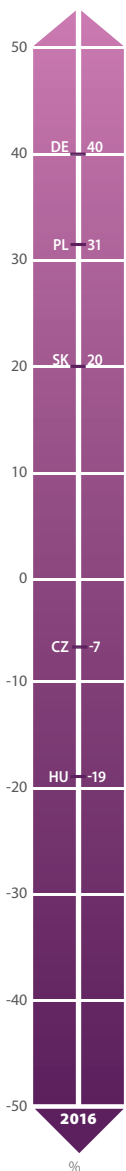
A vizsgált éveket tekintve általánosságban még elmondható: a válaszadók mindössze 1–3%-a nyilatkozott úgy, hogy nem tudja megítélni, mennyit számít a szava.

A visegrádi országokkal és Németországgal történő nemzetközi összehasonlítások alapján a következő megállapítások tehetők. A 2015-ös évhez képest jelentősen romlott a nemzetközi helyzetünk. Míg 2015-ben a magyar válaszadók 1 százalékpontos, a lengyelek 32 százalékpontos, a szlovákok 19 százalékpontos, a német válaszadók 55 százalékpontos többsége pozitívan ítélte meg a kérdést, addig a cseh állampolgárok 5 százalékpontos többsége úgy gondolta, hogy nem számít a szava.

2016-ban viszont a magyar válaszadók 19 százalékpontos többséggel úgy ítélték meg, hogy nem számít a szavuk az országos politikában. Ezzel ellentétben a lengyelek 31 százalékpontos, a szlovákok 20 százalékpontos és a németek 40 százalékpontos többsége pozitív választ adott a kérdésre. Csak a csehek adtak rajtunk kívül több negatív választ, akik 7 százalékpontos többséggel úgy gondolták, hogy nem számít a szavuk. A 2016-os mérésből megállapítható, hogy a környező visegrádi országokkal és Németországgal összehasonlítva a magyarok ítélik meg a legpesszimistábban azt, hogy a véleményük kifejezése számít-e az országban.

Többéves távlatban vizsgálódva 2014 óta negatív tendencia figyelhető meg. 2015-ben 10 százalékpontos csökkenéssel már csak 1 százalékpontos többségben voltak a pozitív válaszok, vagyis két év leforgása alatt összesen 30 százalékponttal csökkent az egyenlegmutató, ami kiemelkedően negatív eredménynek tekinthető. További kutatások tárgya lehet, hogy ezen szubjektív mutató miért romlott 2 év leforgása alatt 30 százalékpontot, és miért ítélik meg a magyar emberek negatívan azt, hogy számít-e a szavuk a hazájukban.

2016-ban az előző évhez képest 20 százalékponttal csökkent azok aránya hazánkban, akik szerint számít a szavuk az országban.

Forrás: Eurobarometer